

Emma Rydgren
Myndighetshandläggare
emma.rydgren@trelleborg.se
0410-73 48 17

Rapport om kränkande behandling för höstterminen 2020

Bakgrund

Ärenden som rör kränkande behandling, diskriminering och trakasserier sammanställs halvårsvis och rapporteras till bildningsnämnden. Underlaget består av anmälningar till huvudmannen enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800), återrapporering av anmälda ärenden, klagomåls- och tillsynsärenden.

Rapporten inleds med en beskrivning av verksamheternas arbete mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. Därefter följer resultat och analys av inkomna anmälningar till huvudmannen, inkomna klagomål och tillsynsärenden samt en kort redogörelse för verksamheternas planer mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. Rapporten avslutas med en sammanfattning av de slutsatser som kan dras.

Verksamheternas arbete

Skolhuvudmännens arbete mot kränkande behandling regleras av 6 kap. skollagen. Kränkande behandling, diskriminering och trakasserier får inte förekomma inom bildningsnämndens verksamheter. När det framkommer uppgifter om att ett barn eller en elev har upplevt sig vara utsatt för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier i verksamheten ska samtlig personal anmäla detta till rektor eller förskolechef, som i sin tur ska göra en anmälan till huvudmannen. Anmälan ska göras skyndsamt och personal eller rektor ska inte göra någon värdering av de uppgifter som framkommer. Enligt bildningsnämndens delegationsordning ska rektor se till att uppgifterna skyndsamt utreds. Utredningen återrapporeras till nämnden som delegationsbeslut. För det fall denna visar att kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier har förekommit ska skäligen åtgärder sättas in med syftet att förhindra att det sker igen.

Förskole- och skolenheterna arbetar också främjande och förebyggande. Varje år genomförs kartläggningar, där barn och elever är delaktiga. På så vis går det att peka ut de områden som behöver prioriteras för att, så långt det är möjligt, säkerställa att inget barn eller elev utsätts för kränkande behandling, diskriminering och trakasserier i samband med verksamheten. För att synliggöra risksituationer och otrygga platser kan observationer samt elevenkäter ingå i kartläggningen. Det främjande och förebyggande arbetet handlar mycket om att skapa samsyn och ett gemensamt förhållningssätt inom respektive verksamhet. Det görs bland annat genom att, tillsammans med barn och elever, arbeta med värdegrunden i vardagen,

Bildningsförvaltningen

E-post bildningsforvaltningen@trelleborg.se

Webb www.trelleborg.se

Besöksadress Henry Dunkers
gata 1

Postadress Box 79, 231 21
Trelleborg

Telefon 0410-73 30 00

Fakturaadress

Box 173, 231 23 Trelleborg

Org.nr 212000-1199

exempelvis genom värderingsövningar, ökad tillsyn över otrygga platser och jämställdhetsarbete.

I maj 2019 implementerades ett digitalt system, KB Process, för att anmäla och utreda kränkningar och samtliga skolenheter började använda det vid läsårsstart 2019/20. Systemet innebär en enklare och mer informationssäker hantering. Huvudmannen, via kvalitets- och myndighetsavdelningen, får direkt besked om att en anmälan har skickats in och kan följa ärendegången. Vid varje nämndssammanträde delges nämnden information om upprättade anmälningar samt om delegationsbeslut avseende utredning och eventuella åtgärder rektor har beslutat om.

Resultat

Nedan redovisas resultat av bildningsförvaltningens uppföljning av anmälningar till huvudmannen med tillhörande åiterrapportering för perioden 1 juli till 31 december 2020, klagomålsärenden och tillsynsärenden.

Anmälningar från rektor till huvudman

Under perioden 2020-07-01 – 2020-12-31 har 740 anmälningar om kränkande behandling rapporterats till bildningsnämnden i egenskap av huvudman för de kommunala utbildningsverksamheterna, att jämföra med höstterminen 2020 då 643 anmälningar inkom till huvudmannen. Ökningen kan delvis förklaras av att systemverktyget KB Process har implementerats på ett bra sätt, utbildningsinsatser kring kränkande behandling som fortgått under vårterminen 2020 och att medvetenheten om anmälningsskyldigheten har ökat bland rektorer samt personal. Det går dock inte att bortse från att antalet kränkningar i skolan faktiskt också kan ha ökat.

Av totalt 740 anmälningar:

Antal/skolform:

- 1 anmälan från förskolan
- 730 anmälningar grundskolan/grundsärskolan
- 9 anmälningar från gymnasieskolan/gymnasiesärskolan

Vad anmälan avser:

- 501 Fysisk
- 251 Verbal
- 43 Psykosocial
- 35 Ingen vald kategori
- 25 Text/Bild
- 6 Diskriminering

Under samma period har 666 ärenden avslutats och utredning har godkänts av rektor och därefter huvudmannen. Kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier konstaterades i 608 ärenden och skäligen åtgärder har då vidtagits för att säkerställa att kränkande behandling upphör och inte återupprepas. I 58 ärenden har utredningen visat att kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier inte förekommit och ärendena har därefter avslutats.

På en övergripande nivå visar anmälningarna att kränkande behandling, diskriminering och trakasserier främst sker på skolgårdar och i korridorer, men också i klassrummen. Det handlar sålunda om platser där det rör sig många elever samtidigt.

Väståkraskolan F – 9 och Liljeborgsskolan 4 – 9 är de skolenheter som har anmält flest upplevda kränkningar till huvudmannen; 117 respektive 114 stycken. Ljunggrenska skolan F - 3 har gjort lägst antal anmälningar med 12 anmälningar bland grundskolorna. Märk väl att Söderslättsgymnasiet har gjort nio anmälningar och att endast en anmälan har inkommit för hela förskolan.

Tillsyns- och klagomålsärenden, kränkande behandling

Under perioden 1 juli till 31 december 2020 har förvaltningen tagit emot och utrett ett ärende som gäller upplevd kränkande behandling via Barn- och elevombudet. Tillsynsmyndigheten konstaterade i sitt beslut att Trelleborgs kommun inte har brutit mot bestämmelserna om skyldigheten att motverka kränkande behandling. Av de klagomål som inkommit till huvudmannens klagomålshantering omnämns kränkande behandling i två ärenden. I ett av ärendena är klagande anonym och uppger att en klasslärare agerar kränkande mot eleverna. Ärendet är utrett och det har inte framkommit några omständigheter som tyder på att så är fallet. I det andra ärendet ska också en lärare ha agerat kränkande gentemot en elev. Rektor har utrett ärendet och kränkande behandling har inte konstaterats.

Analys

Anmälningar från rektor till huvudman

Det utvecklingsarbete som bildningsförvaltningen påbörjade 2018 har lett till att det under perioden juli till december 2020, skett en fortsatt ökning av antalet anmälningar till huvudman jämfört med samma period föregående år. Ökningen är dock inte lika tydlig som för samma period 2019. Detta tyder på att implementeringen av systemverktyget KB process har fungerat väl och det visar att verksamheterna i högre utsträckning följer bestämmelserna i 6 kap. 10 § skollagen.

Vad gäller gymnasieskolan ligger antalet anmälningar till huvudmannen under perioden juli till december fortfarande mycket lågt i förhållande till grundskolan, även om de ökat något. Myndighetshandläggare höll en utbildning för gymnasieskolans personal i november 2019 och möjligen har det lett till att något fler ärenden anmäls till huvudmannen.

När det gäller förskolorna ligger antalet anmälningar på en fortsatt mycket låg nivå. Några rektorer på förskolan har vänt sig till myndighetshandläggare för att diskutera kränkande behandling. Det har visat sig att det kan vara svårt för rektorer och personal att avgöra om det handlar om kränkande behandling eller om bristande tillsyn när det gäller de yngsta barnen. En del incidenter har rapporterats i systemet KIA istället för i KB Process. Det behöver sättas in riktade insatser i form av utbildning till rektorer och personal inom förskolan. Den nya skolorganisationen som kommer att sjösättas läsåret 2021/22 innebär att grundskolornas rektorer också är rektorer för förskolor. Den rektor som kommer att ansvara för det skolområde som endast består av förskolor har sin bakgrund som rektor på en grundskola. Förhoppningen är att det kommer att leda till att de nya rektorernas kompetens kan tas tillvara.

Under höstterminen 2019 och början av vårterminen 2020 har myndighetshandläggare vid förvaltningen besökt flertalet grundskolor och

gymnasieskolan för att ge fortbildning i vad som utgör kränkningar, diskriminering och trakasserier samt hur de ska anmälas och utredas. Samtlig personal på respektive skola har bjudits in till dessa utbildningstillfällen. Ett särskilt tillfälle har också tidigare anordnats för skolkuratorer som ofta är de som utreder anmälningar. Tyvärr har de restriktioner som införts med anledningen av coronapandemin minskat möjligheten att hålla utbildningar på plats under höstterminen 2020. Vid ett tillfälle har utbildningen getts digitalt under senkvåren 2020, men förutsättningarna att ha en dialog med deltagarna är inte de samma som om utbildningen hålls på plats. Nya utbildningsinsatser kommer att planeras och ges i samband med att den nya organisationen sätts.

Myndighetshandläggaren har en aktiv roll när det gäller huvudmannens arbete anmälningar, utredningar och åtgärder i kränkingsärenden. Handläggaren godkänner ärenden på huvudmannanivå och har också möjlighet att skicka tillbaka ärenden till rektor som behöver kompletteras eller förtydligas. På så vis sker en kontinuerlig och tydlig granskning av kvaliteten på anmälningar, utredningar och vidtagna åtgärder. Grundskolorna är duktiga på att anmäla kränkande behandling till huvudman. Det finns dock fortfarande brister gällande främst utredningar. I de flesta fall handlar det om att ett ärende inte har utretts fullt ut.

Myndighetshandläggaren för en dialog med både rektor och personal som utreder det aktuella ärendet. Handläggaren ger även råd och stöd när det finns behov av det i organisationen. För att förbättra kvaliteten på utredningarna kommer det att ges möjlighet till skraddasydda utbildningar med mer praktiska inslag och fokus på utredningsmetodik.

Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Huvudmannen är enligt 6 kap. 8 § skollagen skyldig att säkerställa att varje förskole- och skolenhet har en plan mot kränkande behandling som uppfyller lagens krav och att det bedrivs ett aktivt arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Förvaltningen tog fram en ny förvaltningsövergripande mall för plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier i verksamhetssystemet Stratsys inför läsåret 2018/2019. På detta sätt har huvudmannen kunnat följa upp att samtliga verksamheter har en aktuell upprättad plan som är kopplad till de övergripande rutinerna. Syftet har också varit att skapa en likvärdighet mellan verksamheterna. Kvalitets- och myndighetsavdelningen har granskat de planer som gäller för läsåret 2020/2021. Denna visar att kvaliteten skiljer sig åt mellan enheterna. Det är främst arbetet med att utvärdera föregående läsårs mål som behöver utvecklas samt att formulera tydliga mål för det kommande läsåret. Kvalitets- och myndighetsavdelningen kommer därför att fortsätta följa upp och stötta verksamheten i arbetet, både med utvärdering och med framtagandet av nya planer inför kommande läsåret.

Slutsats

Det utvecklingsarbete som har skett på huvudmannanivå sedan 2017 har visat en fortsatt positiv utveckling när det gäller antalet anmälningar till rektor samt till huvudmannen. Denna trend är främst tydlig för grundskolorna, som står för huvuddelen av antalet anmälningar. Införandet av KB Process har ökat antalet anmälningar kraftigt. Systemet är enkelt att hantera, har minskat pappersarbetet och ökat möjligheterna till kvalitetsgranskning. Detta har ökat både anmälningsbenägenheten och kvaliteten på de utredningar som görs. Uppföljningen har dock visat att det fortfarande finns behov av att förankra den övergripande rutinen på gymnasieskolan samt på förskolan. Rektorers och personals kunskaper

inom förskola behöver öka genom att de får utbildning som är anpassad efter den verksamhet de ingår i. Det förebyggande arbetet behöver fortsätta då det ökade antalet anmälningar inte enbart kan förklaras av en bättre anmälningsrutin.

6 kap. 10 § skollagen ställer krav på att huvudmannen ska utreda de anmälda uppgifterna och i förekommande fall vidta skäliga åtgärder. Införandet av KB Process har bidragit till att en mycket högre andel ärenden slutförs och beslutas. I och med att myndighetshandläggare mottar och kontrollerar de ärenden rektor godkänt på enhetsnivå så har huvudmannen större möjligheter till kvalitetsgranskning. Det har också medfört att anmälningsärenden avseende kränkande behandling som utreds av Skolinspektionen eller Barn- och elevombudet avslutas utan att tillsynsmyndigheterna beslutar om föreläggande.

Samtliga enheter använder verksamhetssystemet Stratsys i arbetet med plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. Det har gjort det möjligt för huvudmannen att göra uppföljningar. Den granskning som gjorts inom ramen för denna rapport visar att det fortfarande finns skillnader mellan verksamheterna. Kvalitets- och myndighetsavdelningen kommer fortsättningsvis att följa upp och stödja verksamheterna i detta arbete.